

Fővárosi Ítéltábla
mint másodfokú bíróság
2.Mf.31.059/2024/7.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Tenke Ügyvédi Iroda (felperesi jogi képviselő címe, ügyintéző: dr. Tenke András ügyvéd által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek – a Francsics és Társa Ügyvédi Iroda (alperesi jogi képviselő címe, ügyintéző: dr. Francsics Imre ügyvéd) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen munkáltató egészségsértése miatti sérelemdíj tárgyában indult perében a Budapest Környéki Törvényszék 33.M.70.037/2023/48. számú ítélete ellen a felperes által 49. és 52. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és a sérelemdíj összegét 15.000.000 (Tizenötmillió) forintra, az alperes által fizetendő tanúdíjat 97.602 (kilencvenhétezer-hatszázkét) forintra, az alperest terhelő elsőfokú eljárási illeték összegét 750.000 (hétszázötvenezer) forintra felemlíti azzal, hogy a felperes terhére eső 97.602 (kilencvenhétezer-hatszázkét) forint tanúdíjat és a 750.000 (hétszázötvenezer) forint elsőfokú eljárási illetéket az állam viseli, egyebekben helyben hagyja.

Kötelezi az alperest, hogy az esedékesség napjáig fizessen meg az államnak a Nemzeti Adó- és Vámhivatal illetékbevételei számlájára 800.000 (nyolcszázezer) forint fellebbezési illetéket. Az illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé. A felperest terhelő 1.200.000 (egymillió- kétszázezer) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság határozata és az általa megállapított tényállás

[1] A Budapest Környéki Törvényszék a 2024. január 19. napján meghozott 33.M.70.037/2023/48. számú ítéletével néhai név munkahelyi balesetével összefüggésben 5.000.000 forint sérelemdíj megfizetésére kötelezte az alperest, ezt meghaladóan a keresetet elutasította és a felperest kötelezte az alperes javára 150.000 forint + áfa perköltség megfizetésére.

[2] Az elsőfokú bíróság a pernyertesség-pervesztesség arányára figyelemmel rendelkezett az eljárás során felmerült költségek (tanúdíj), illetve az eljárási illeték megfizetéséről, figyelemmel arra, hogy a felperes keresete 30.000.000 forint sérelemdíj megfizetésére irányult.

[3] Az elsőfokú ítéleti tényállás szerint a felperes fia név név második keresztnéve 1996-ban született és közös háztartásban élt a szüleivel és két nagykorú testvérével. A családtagok között szoros családi kapcsolat volt. A felperes fia az általa megkeresett jövedelemmel hozzájárult a családi költségvetéshez, emellett résztvett a háztartási és a ház körüli munkákban.

[4] név név második keresztnéve 2021. április 20-án az alperessel létrejött munkaviszony keretében végzett munka során halálos kimenetelű munkahelyi balesetet szenvedett el. A baleset bekövetkezésekor az alperes az cég. alvállalkozójaként rakodási munkákat végzett a cég1. területén, mely során a munkavállalói a vasúti szerelvényekbe mezőgazdasági terményt rakodtak. A rakodás során a munkáltató által biztosított rakodógépet használták. A munkavégzés során név1 gépkezelő volt a munka irányítója, aki egyben név név második keresztnéve nagybátyja volt. név név második keresztnéve segédmunkásként vett részt a feladatban, a vasúti kocsiba rakodásnál, a vagon tetején állva a rakodógép adagolófejét kellett beillesztenie a vagon megfelelő nyílásába annak érdekében, hogy a rakodógép csúszdáján keresztül a termény a vagonba kerüljön. Az előbbi tevékenység ellátásához folyamatosan a vasúti kocsi tetején kellett tartózkodnia. A rakodás ellátásához a cég1. 2021. április 20. napjára rakodási engedélyt állított ki.

[5] Amikor a vasúti szerelvény utolsó négy kocsijának a rakodását végezték, név név második keresztnéve felmászott egy olyan vasúti kocsi tetejére, ami felett a 25.000 W feszültségű felsővezeték nem volt áramtalanítva. A vasúti kocsi tetejére történő felmászáskor olyan súlyos áramütést szenvedett, hogy az elszenvedett sérülések következtében a kórházban, 2021. április 23-án elhunyt.

[6] Az elsőfokú bíróság a Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 51. § (4) bekezdése, továbbá 166. § (2) bekezdése, 167. § (1) bekezdése alkalmazásával azt állapította meg, hogy név név második keresztnévet az alperes munkavállalójaként érte a halálos baleset, miközben az alperes utasítása alapján látta el a munkafeladatát. Az alperesnek a munka megszervezésére ráhatása volt, ezért nem

hivatkozhatott alappal arra, hogy a baleset az ellenőrzési körén kívül eső körülmény miatt következett be.

[7] Az elsőfokú bíróság nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy a cég1. a baleset napjára rakodási engedélyt állított ki, mert az Mt. 177. §-a alapján alkalmazandó, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:524. § (1) bekezdése értelmében többek közös károkozása esetén egyetemleges a kártérítési felelősség, ha a károkozók eltérő tevékenységei egymást követik és szervesen közrehatottak a káresemény bekövetkezésében.

[8] Az elsőfokú bíróság az alperes kártérítési felelőssége körében releváns bizonyítékként értékelte a hivatal előtt Ügyszám számon folyamatban volt büntetőeljárásban beszerzett igazságügyi szakértői véleményt. Az alapján megállapítható volt, hogy az alperes munkáltatóként nem részesítette munkavédelmi oktatásban az elhunytat, ami az adott munkaterület jellegét figyelembevéve súlyos mulasztásnak minősült és közrehatott a baleset bekövetkezésében.

[9] Az alperes a sérült kizárólagos és elháríthatatlan károkozó magatartására hivatkozva sem mentesülhetett, mert a baleset nem kizárólag név név második keresztnéve munkavállalói magatartására volt visszavezethető. A munkáltatónak a munkavállalója egészségi állapotában bekövetkezett károkért fennálló felelőssége egyes kérdéseiről szóló 1/2018. (VI. 25.) KMK vélemény (a továbbiakban: KMK vélemény) II.5. pontjára figyelemmel az alperes abban az esetben sem mentesülhetett a kártérítési felelősség alól, amennyiben történt munkavállalói szabálytalanság. A szakértői véleményre tekintettel ugyanis egyértelműen bizonyított volt, hogy a balesettel összefüggésben történt munkáltatói munkavédelmi szabálytalanság és ez a tény kizárta az Mt. 166. § (2) bekezdés b) pontja alkalmazását.

[10] Az is bizonyított volt a perben, hogy név név második keresztnéve munkafeladatát a vagon tetején állva kellett elvégezni, mivel a rakodógép adagolófejét be kellett illeszteni a vagon tetején lévő nyílásba. Munkavédelmi oktatás hiányában nem volt jelentősége annak, hogy a rakodási engedéllyel, illetve az áramtalanítással kapcsolatban miként járt el név név második keresztnéve, illetve név1. Ugyanakkor név1 tanúvallomása alapján megállapítható volt, hogy abban a tudatban kezdték meg a munkát a rakodási engedély birtokában, hogy az általuk használt területen a felsővezetékét áramtalanították. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy az alperes 100 %-ban helytállni tartozik a felperes gyermeke, név név második keresztnéve munkahelyi balesetével összefüggésben bekövetkezett károkért.

[11] Az elsőfokú bíróság a sérelemdíjjal összefüggő igényt az Mt. 9. §-a alapján alkalmazandó, a Ptk. 2:42. § (2) bekezdése, 2:43. § a) pontja és 2:52. § (1)-(3) bekezdése alapján vizsgálta. Kifejtette, hogy a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény

(a továbbiakban: Pp.) 265. § (1) bekezdése értelmében a sérelemdíj összegét meghatározó körülmények bizonyítása a felperes bizonyítási érdekében állt. Ennek során azt kellett vizsgálni, hogy a családi egység integritása mennyiben sérült, miként érintette név név második keresztnéve halála a szülő-gyermek kapcsolatot.

[12] Az elsőfokú bíróság a bírói gyakorlatra hivatkozva megállapította, hogy a gyermek elvesztése a teljes családban éléshez fűződő jog sérelmét jelenti, ami önmagában is sérelemdíj iránti igényt alapol meg (Kúria Mfv.X.10.111/2022/4.). A felperes nyilatkozata mellett figyelembe vette felperes nevének az elhunyt édesanyja, továbbá név¹⁰, az elhunyt testvére tanúvallomását. Az alapján azt állapította meg, hogy név név második keresztnéve szoros kapcsolatban állt a családtagjaival, szüleivel, testvéreivel. Közös családi házban, közös háztartásban éltek és név név második keresztnéve besegített a háztartásban és a ház körüli munkákban is, jövedelmével a család költségvetéséhez is hozzájárult.

[13] Az elsőfokú bíróság azt is megállapította, hogy a felperes, illetve családja 25 éves fiatal gyermeküket, családtagjukat veszítették el, ami különösen fájdalmas a szülők számára. A tragikus baleset nagyon megviselte a családot, az édesanya azóta is pszichiátriai kezelésen vesz részt. Egészségkárosodásra a felperes a keresetében nem hivatkozott és ilyen következményt nem is bizonyított, ezért mindez a sérelemdíj mértéke körében nem volt figyelembe vehető. Ugyanakkor a sérelemdíj összegének a meghatározásakor az alperesi jogsértés súlya körében értékelni kellett, hogy veszélyes munkafeladatra alkalmazták az elhunytat, de munkavédelmi oktatásban nem részesítették. Az elsőfokú bíróság a tanúvallomások alapján azt is bizonyítottan találta, hogy a testvérek között jó volt a kapcsolat. Ezt nem befolyásolta, hogy a család harmadik gyermeke Vezetéknév név¹¹, mikor élt együtt a családdal.

[14] Az elsőfokú bíróság a felperes és felperes nevének tanúvallomása közötti ellentmondást a honvédségnél történő elhelyezkedést és a család balesetet követő anyagi helyzetét illetően akként értékelte, hogy nem találta bizonyítottan a család anyagi helyzetének a megromlását a balesettel összefüggésben. Az előbbiek alapján, hivatkozva arra, hogy a sérelemdíjat meghatározó egyéb körülményt a felperes a keresetében nem jelölt meg, 5.000.000 forintban határozta meg a sérelemdíj összegét, az ezt meghaladó keresetet elutasította.

[15] Az elsőfokú bíróság az eljárás szabálytalansága miatti alperesi kifogást alaptalannak találta. A Pp. 220. § (1) bekezdés d) pontjára hivatkozva kifejtette, hogy a felperes utólagos bizonyítás körében előterjeszthette a sérelemdíj tekintetében a bizonyítási indítványait, a perfelvétel lezárását megelőző anyagi pervezetésre tekintettel. Az anyagi pervezetés nem sértette a Pp. 189. § (6) bekezdése és 194. § (1) bekezdésében rögzített szabályokat.

[16] név9 az alperes korábbi törvényes képviselője tanúkénti meghallgatására azért nem került sor, mert a tanú több alkalommal betegsége hivatkozva nem jelent meg a bíróságon. Később műtéti beavatkozásra vonatkozó igazolást csatolt azzal, hogy egészségi állapota miatt nem fog tudni tanúvallomást tenni. A tanú úgy nyilatkozott, hogy az elektronikus infrastruktúra sem áll rendelkezésre a meghallgatása érdekében. Ezen kívül az alperes törvényes képviselőjének minősült, a meghallgatására tanúként emiatt sem kerülhetett sor. Az elsőfokú bíróság mellőzte az alperes által előterjesztett indítványt név6, név7n tanúkénti meghallgatása, továbbá név8 szakértő meghallgatása iránt, mert e bizonyítékoktól az ügy eltérő megítélése nem volt várható.

[17] Az elsőfokú bíróság szükségtelennek találta az alperesi indítvány alapján jelen eljárás felfüggesztését a büntetőeljárás jogerős befejezéséig, mert a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján az alperes perbeli, munkáltatói kártérítési felelőssége aggálytalanul megállapítható volt. Az a körülmény pedig, hogy a felszámolási eljárásban a felperes nem fizette meg a hitelezői igény előterjesztéséhez szükséges nyilvántartási díjat, nem befolyásolta jelen jogvita elbírálását.

[18] Az elsőfokú bíróság a pernyertesség-pervesztesség arányát a 30.000.000 forintos pertárgyérték alapján határozta meg a Pp. 512. § (2) bekezdése alapján. A felperest kötelezte az alperes javára perköltség megfizetésére a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 3. § (2) és (6) bekezdése alapján, a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységre hivatkozva mérsékelt összegben.

A felperes fellebbezése

[19] A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatásával, az alperes kereset szerinti marasztalását kérte. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság méltánytalanul alacsony összegben határozta meg a sérelemdíj összegét, amely során nem volt tekintettel a tragikus baleset összes körülményére.

[20] A magasabb összegű sérelemdíjat megalapozza, hogy név név második keresztnéve tragikus munkahelyi balesetben hunyt el. Mélyen sértő és megalapozatlan, hogy egy 25 éves fiatalember tragikus balesetét követően a szülők sérelemdíját 5.000.000 forintban határozta meg az elsőfokú bíróság, mivel egy összetartó, egészséges család életében következett be az a borzalmas esemény, hogy a gyermeküket elvesztették.

[21] Az elsőfokú bíróság tévesen hivatkozott arra az ítéletében, hogy a felperes nem jelölt meg más körülményt, hiszen előadta a perben, hogy egy ilyen helyzetben a szülők, a családtagok, a testvérek nem tudják az előadottakhoz képest másként bizonyítani, hogy a családtagjuk elvesztése milyen tragédiát eredményezett számukra.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme

[22] Az alperes az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, a felperes fellebbezését alaptalannak találta. Azt hangsúlyozta, hogy a felperesek nem jelentették be szabályszerűen a felszámolási eljárásban a hitelezői igényüket, az ezzel kapcsolatos határidő is eltelt. Az elsőfokú eljárás szabálytalanságával kapcsolatban kifejtettek a fellebbezése részeként is fenntartotta, mert ez alapján a keresetet elutasító döntést kellett volna hoznia az elsőfokú bíróságnak.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[23] A felperes fellebbezése részben alapos.

[24] Az elsőfokú bíróság a sérelemdíj összegszerűsége körében a Pp. 279. § (1) bekezdése, érdemi döntésre kiható megsértésével tévesen mérlegelte a releváns tényeket, az ügy körülményeit, emiatt a döntés megváltoztatása volt indokolt.

[25] Az ítéltábla a felülbírálati jogkörét a Pp. 370. § (1) bekezdése alapján a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között gyakorolta. Erre tekintettel – csatlakozó fellebbezés hiányában - nem vizsgálta az alperes kártérítési felelősségét 100 %-ban megállapító ítéleti rendelkezéseket, az ezzel összefüggő tényállást és jogi következtetéseket.

[26] A felperes fellebbezése a Pp. 110. § (3) bekezdése alkalmazásával, a tartalma alapján a Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontja szerint a rendelkezésre álló tényekből eltérő jogi következtetések útján a sérelemdíj összegének felülbírálatára irányult.

[27] A Ptk. 2:52. § (1) bekezdése szerint, akit személyiségi jogában megsértenek, sérelemdíjat követelhet az őt ért nemvagyonosi sérelemért. A (2) bekezdés alapján a sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire, különösen a sérelemdíjra köteles személy meghatározására és a kimentés módjára a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni azzal, hogy a sérelemdíjra való jogosultsághoz a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges. A (3) bekezdés szerint a sérelemdíj mértékét a bíróság az eset körülményeire, különösen a jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére, a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatására tekintettel egy összegben határozza meg.

[28] Az elsőfokú bíróság az előbbieket, továbbá a Pp. 265. § (1) bekezdése alapján helytállóan hivatkozott arra, hogy a sérelemdíj összege körében releváns tények, körülmények, továbbá a személyiségi jogsértés tényének igazolása a felperes bizonyítási érdekkörébe tartozott. A perben rendelkezésre álló bizonyítékokat, továbbá a hozzátartozó elvesztésével összefüggő személyiségi jogsértésen alapuló bírói gyakorlatban is értékelt releváns tényeket azonban nem kellő súllyal értékelte, továbbá nem juttatta érvényre a sérelemdíj kettős funkciójával kapcsolatos követelményeket sem.

[29] A felperes személyesen eljárva, 2022. július 28-án terjesztette elő a keresetlevelét fia, néhai név név második keresztnéve halálos balesetével összefüggő sérelemdíj iránti igénye érvényesítése tárgyában. Az erre rendszeresített nyomtatvány 2.3 pontja alapján megállapítható, hogy a felperes egyértelműen hivatkozott arra, az alperesi munkáltató jogellenes magatartása idézte elő a fia halálát, mert a munkavégzés helyének körülményeire tekintettel a munkavégzés biztonságára vonatkozó szabályokat megsértették, a magasfeszültségű vezeték nem volt áramtalanítva. Mindez csak a baleset után vált nyilvánvalóvá. Jogsértésként hivatkozott a felperes arra, hogy az elhunyt nem részesült munkavédelmi oktatásban, a munkába állítása szabálytalan volt, különösen a munkavégzés veszélyes körülményeire figyelemmel. A sérelemdíj összegszerűsége indokai körében a keresetlevelél 3.1. pontjában a következőket adta elő: „elhunyt fiam életkora, a munkahelyi baleset körülményei, a hátramaradt testvérek, szülők, nagyszülők, nagynénik, nagybácsik mérhetetlen fájdalma és el nem múló bánata”. Mindezek alapján az alperes alaptalanul hivatkozott a fellebbezési ellenkérelmében arra, hogy a kereseti kérelem tényállítást sem tartalmazott a sérelemdíjat megalapozó körülmények tekintetében, illetve a hiányos kereseti kérelem alapján a kereset elutasítása volt indokolt.

[30] A felperes a perben a későbbiekben jogi képviselője útján járt el és az elsőfokú bíróság a 2023. május 2-án tartott tárgyaláson (11. sorszámú jegyzőkönyv) az anyagi pervezetés részeként kitért arra, hogy a sérelemdíj jogalapja és összegszerűsége bizonyítása a felperes érdekkörébe tartozik. A felperes jogi képviselője ekkor határidőt kért az indítványai előterjesztésére. Ezt követően az elsőfokú bíróság a 31. sorszámú jegyzőkönyvben a 2023. július 11-i tárgyaláson a perfelvételt anélkül zárta le, hogy meggyőződött volna arról, mindkét fél megtette-e a szükséges indítványait, illetve ezek elmaradásának mi volt az akadálya. Az elsőfokú bíróság az ítélethirdetésre halasztott tárgyaláson 2023. november 14-én megnyitotta a tárgyalást és további nyilatkozatokat kért a felperestől a sérelemdíj összegszerűsége körében, mivel a sérelemdíjat a családban élés joga megsértésére alapította (45. sorszámú jegyzőkönyv). Az elsőfokú bíróság felperesi indítványra a 2024. január 19-i tárgyaláson (48. sorszámú jegyzőkönyv) a felperest személyesen hallgatta meg, ezen kívül tanúként hallgatta meg név név második keresztnéve édesanyját felperes nevenét, továbbá a testvérét név10-et, majd a tanúk vallomását figyelembe vette a tényállás megállapításakor.

[31] Az alperes előbbiekkal összefüggő eljárási kifogása azért nem volt alapos, mert az elsőfokú bíróság a Pp. 6. §-ában meghatározott közrehatási kötelezettsége ellenére nem észlelte, hogy a felperes a Pp. 237. §-a alapján adott anyagi pervezetés alapján sem volt tisztában a bizonyítási érdekébe tartozó körülményekkel, illetve a szükséges bizonyítás terjedelmével. A felperes ugyanis – a fellebbezéséből is kitűnően – úgy értelmezte, hogy a közeli hozzátartozó halálához kapcsolódó nem vagyoni sérelmek külön bizonyítás nélkül is

tényként állapíthatóak meg. Mindezek alapján az utólagos bizonyítás előterjesztését nem lehetett a felperes terhére értékelni, a Pp. 220. § (1) bekezdése d) pontjára figyelemmel.

[32] A sérelemdíj összegszerű elbírálása, tehát nem volt jogsértő, mely során a Ptk. fenti szabálya mellett irányadó volt a Fővárosi Ítéltábla Polgári Kollégiuma 1/2013. (VI. 17.) számú határozatával elfogadott kollégiumi véleménye is, amely a nemvagyoni kártérítés, illetve a sérelemdíj megtérítése iránti követelések elbírálásának a polgári perben felmerülő egyes kérdéseiről szól. A kollégiumi vélemény 7. pontja szerint a sérelemdíjjal szembeni követelmény, hogy az alanyi jog védelmet nyerjen, ezzel együtt a jogsértőt visszatartsa a sérelmet okozó magatartástól, ami a sérelemdíj kettős funkcióját jelenti. Az összeg meghatározásakor tekintettel kell lenni arra, hogy a pénzbeli marasztalás társadalmilag elismert célja egyrészt az, hogy a megítélt összeg valóságos elégtételt nyújtson a személyiségi jogsértéssel okozott hátrány, a sérelem kielégítése érdekében, tehát megvalósuljon a kompenzációs funkció. Emellett azonos súllyal kell figyelemmel lenni a jogsértés szankcionálására is. A sérelemdíj előbbi kettős funkcióját a bíróságnak az ügygel összefüggő körülmények mérlegelése során érvényre kell juttatni. A teljes körű jóvátétel nem korlátozódik a jogsértéssel okozott igazolt hátrány valódi ellensúlyozására, az elégtétel nemcsak a sérelmet szenvedett fél szubjektív hiányérzetének a csökkentésére szolgál, hanem magában foglalja a jogsértés társadalmi elítélését is. A vagyoni elégtétel tehát tágabb kategória, mint a kompenzáció, mert nemcsak a sérelemmel okozott hátrány kiküszöbölésével, a veszteségérzet megszüntetésével, annak csökkentésével áll összefüggésben, hanem deklarált célja az adott jogsértés társadalmi elítélése is. A sérelem kompenzálásához fűződő igény annak elismerésén alapul, hogy a jogsérelmet szenvedett félnél kialakult megbomlott testi, lelki egyensúly helyreállítása megvalósuljon.

[33] Jelen perben széles körű bizonyításra nem került sor, de a releváns és nem vitatott tények, következmények, továbbá a családtagok tanúvallomása alapján a sérelemdíj összege érdemben értékelhető volt. Ennek során az ítéltábla alkalmazandónak találta a Kúria Pfv.III.20.846/2021/4. számú ítéletét, amelyben a szülőknek személyenként nyolcmillió forint – összesen tizenhatmillió forint - sérelemdíjat ítélték meg a bíróságok. Az adott ügyben a felperesek 2018-ban közúti balesetben veszítették el a gyermeküket, e jogsértés kapcsán további bizonyítás nélkül is megállapítható volt a korábbi életvitelük hátrányos megváltozása. A sérelemdíj körében értékelhető volt az is a peradatok alapján, hogy a szülők mindketten erősen kötődtek a gyermekükhöz, aki központi szerepet töltött be az életükben. A fiatal, a nagykorúság küszöbén álló gyermekük elvesztésével a szülők elvesztették annak lehetőségét, hogy részt vegyenek felnőtté vált gyermekük életében, kíséressék pályája, családalapítása, későbbi élete alakulását. Idős korukra támaszukat is elvesztették a gyermekük hirtelen, tragikus halálával. Az adott ügyben a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 6.Pf.20.627/2006/3. számú ítélete arra is kitért, hogy a gyermek elvesztése esetén az élet megnehezülésének megállapításához nem szükséges kóros állapot bekövetkezése, mert a szülők számára a gyermekük halála minden életkorban egy tragikus, pótolhatatlan, nem múló és nem halványuló veszteséget jelent.

[34] Jelen perben a felperes az előbbiekre figyelemmel, megtette a szükséges tényállításait, a személyesen előterjesztett keresetlevelében lényegében a fentiekkel egyező érvelést adott elő. Ugyanakkor a felperes nyilatkozatából és házastársa tanúvallomásából az is

megállapítható volt, hogy a néhai név név második keresztnéve édesanyját, a felperes házastársát súlyosan, pszichésen is megviselik gyermeke elvesztésének körülményei, hiszen az alperes által nem vitatottan a tragédia óta pszichiáter kezelésére szorul. A közeli hozzátartozó elvesztése nem csak a szülőket, hanem a testvéreket is közvetlenül és súlyosan érinti.

[35] Tényként lehetett megállapítani, hogy az alperes jogellenes magatartása következtében a felperes, illetve a családja elvesztette a fiatal, huszonéves kora elején lévő, egészséges gyermekét, családtagját egy tragikus, váratlan balesetben. Mindez önmagában is olyan súlyos személyiségi jogsértés, amely egyéb tények, körülmények igazolása nélkül is megalapozza a sérelemdíj iránti igényt. Ugyanakkor a tanúvallomások, mint bizonyítékok alapján megállapítható volt, hogy a családi kapcsolatok nagyon erősek voltak, az elhunyt jó kapcsolatban volt a szüleivel és a testvéreivel is, akikkel egy háztartásban élt és a jövedelmét is megosztotta a családdal. Ezen kívül a mindennapi tevékenységek, a munkavégzés során is részt vett a család életében, segített a mindennapi teendőkből, a testvéreivel rendszeresen közös programja volt. Az erős családi kötelékekre figyelemmel kellett értékelni, hogy a gyermek, a testvér elvesztése helyrehozhatatlan, a család egész életére kiható súlyos, jóvátehetetlen következményekkel járt.

[36] A sérelemdíj abban az esetben indokolt, amennyiben a személyiséget jellemző helyzet a korábbihoz képest hátrányosan változik meg. A gyermek elvesztése a testi, lelki egészség sérelmét, a teljes családban éléshez való jog sérelmét jelenti (Fővárosi Ítéltábla 2.Mf.31.277/2020/10.). Ez a következtetés is irányadó volt jelen perben. A másodfokú bíróság figyelembe vette továbbá a Kúria Pfv.III.20.449/2017/4. számú határozatában kifejtetteket is. Az adott ügyben egy halálos közúti közlekedési balesetben, 2014-ben elhunyt 29 éves fiatal felnőtt szülei, testvére és menyasszonya részére állapított meg sérelemdíjat a bíróság. Az ügyben a Kúria kifejtette, a 29 éves, önálló életvezetése kezdetén álló, fiatal felnőtt, közeli hozzátartozó életének nem természetes okú elvesztése a legsúlyosabb jogsérelmek közé tartozik. Értékelni kell azt is, ha szoros érzelmi kapcsolat alapján a napi intenzitású, a kölcsönös segítségnyújtást és a fizikai kontaktust is jellemző kapcsolat volt a családtagok között. Mivel ennek elmaradása egy minden nap jelentkező, intenzív veszteségélményt jelent. Ezek a körülmények jelen perben szintén – nem vitatottan – fennálltak.

[37] A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 2.Mf.31.088/2022/8. számú ítélete is irányadó volt annyiban, hogy baleseti halál esetén nem a gyászfolyamat kóros vagy normál lefolyásának, hanem a káreseménnyel kiváltott megrázkódtatásnak van érdemi jelentősége. Ezért nem feltétel, hogy a károsult fizikai vagy pszichikai állapota patológiásan elváltozzon, avagy az egészségkárosodás százalékos mértékben kimutatható legyen. Ezért a családot ért trauma, hátrányok szempontjából a sérelemdíjat növelő tényezőnek minősült, hogy név név második keresztnéve édesanyja a tragédia óta pszichiáter segítségére szorul az őt ért lelki megrázkódtatás miatt.

[38] Az előbbiekre figyelemmel a másodfokú bíróság alaposnak találta a fellebbezést abban a körben, hogy az elsőfokú bíróság nem kellő súllyal értékelte a jogsértés családra kifejtett, élethosszig tartó következményeit. Ezen kívül nem tulajdonított megfelelő jelentőséget a szankció körében annak, hogy a baleset kirívóan súlyos munkáltatói szabálytalanság következménye volt. A fellebbezési eljárásban nem volt vitatott, az alperes 100 %-ban helytállni tartozott azért a balesetért, ami azzal összefüggésben következett be, hogy a rendkívül balesetveszélyes – magas feszültségű áram közelében végzett munka tekintetében - semmilyen munkavédelmi oktatást nem adott a munkavállalóknak, akik munkavédelmi eszközök nélkül, a minimálisan elvárható felkészítés és kontrol nélkül végeztek munkát. Az alperes nem gondoskodott a munkavégzés biztonságos feltételeiről, lényegében név név második keresztnéve munkaviszonya bejelentésére is csak utólag, a baleset bekövetkezését követően került sor. Az előbbi, kirívóan súlyos munkáltatói szabálysértéseket nyomatékosan értékelni kellett a sérelemdíj összegének meghatározásakor.

[39] Az ítélkezési gyakorlatot figyelembe véve megállapítható, hogy az elsőfokú ítéletben meghatározott sérelemdíj rendkívül alacsonynak minősült (Pfv.III.20.715/2017/7. Mfv.X.10.179/2020/9., Pfv.III.20.449/2017/4.). Ezért a másodfokú bíróság a munkáltatói jogsértést és a felperes családi életében bekövetkezett súlyos traumát együttesen értékelve 15.000.000 forintban határozta meg a sérelemdíj összegét, amely során figyelemmel volt a hasonló jellegű ügyekben, hasonló következménnyel járó balesetek esetén az érintett családok tekintetében megítélt sérelemdíjak összegére is.

[40] Az alperesi fellebbezéssel szemben a felszámolási eljárásban irányadó díjak, határidők a Pp. XXXIX. fejezete alapján lefolytatott munkaügyi perben nem befolyásolták az alperes munkaviszonyon alapuló kártérítési felelősségét és a sérelemdíj összegét.

[41] Mindezek alapján az ítéltábla a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és a sérelemdíj összegét 15.000.000 forintra felemelte.

[42] A másodfokú bíróság a Pp. 383. § (6) bekezdése alapján hivatalból vizsgálta az elsőfokú ítélet eljárási illetékkel és eljárási költségekkel összefüggő rendelkezését. Figyelemmel arra, hogy a pernyertesség aránya 50-50%-ra módosult, ezért szükséges volt az ezzel összefüggő összegek megváltoztatása is. A felperes fellebbezése a perköltséget nem érintette, ezért annak összegére a felülbírálat a Pp. 370. § (1) bekezdése alapján nem terjedt ki.

Záró rendelkezések

[43] A felperes a fellebbezési eljárásban részben pernyertes lett. Perköltséget azonban egyik fél sem számított fel, ezért a másodfokú bíróságnak a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján ebben a tárgyban nem kellett határoznia.

[44] A másodfokú bíróság a fellebbezési illetékre vonatkozóan az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 46. § (1) bekezdés a) pontja alapján határozott, figyelembe véve, hogy a fellebbezett pertárgyérték 25.000.000 forint volt, amelyből 10.000.000 forintban a felperes pernyertes, 15.000.000 forintban pervesztes lett. A felperes személyes költségmentességben részesült, ezért az őt terhelő fellebbezési illetéket az állam viseli, figyelemmel a Pp. 102. § (6) bekezdésében foglaltakra.

[45] A fellebbezési illetékre vonatkozó rendelkezés egyebekben az Itv. 78. § (4) bekezdésén alapult, figyelemmel a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2a) bekezdésére.

[46] A másodfokú bíróság tájékoztatja az alperest, hogy az illetéket a NAV 10032000-01070044-09060018 illetékbevételei számlájára kell befizetni, a közleményben fel kell tüntetni az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, a fizetésre kötelezett adóazonosító számát.

[47] A másodfokú bíróság a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2024. július 2.

dr. Orosz Andrea s.k.
a tanács elnöke

dr. Laczó Adrienn Lilla s.k.
előadó bíró

dr. Szalai Beatrix s.k.
bíró